



A turizmus alapfogalmai, modellje

A turizmus rendszere 1. előadás

Prof. Dr. Piskóti István
intézetigazgató

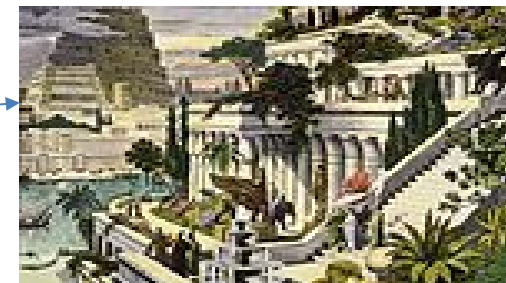
A vizsgajegy

- Félévi beadvány: (30%)
- ZH + beadvány + kiselőadás + KVIZ = megajánlott jegy
- Előadható minőségű TDK dolgozat készítése = jeles megajánlott jegy
- Szóbeli vizsga

Egy kis turizmus fejlődéstörténet

- Napjaink modern turizmusának gyökerei messze nyúlnak, hosszú ipari, technológiai fejlődés eredményei:
 - Kereskedelmi célú utak az időszámítás előtti évszázadokban. (föníciaiak, kínaiak, görögök, rómaiak,)
 - Sportesemények (i.e. 776 Olümpia, római gladiátorjátékok) (Herodotosz útleírásai az i.e.V.században, i.u.170 Pansanias úti-könyve Görögországról rómaiaknak. „görög vendégbarátság-szerződés”, úthálózat-postakocsijárat-fogadók a római időkben, a világ hét csodája vonzerőként működött,
 - Gyógy- és egészségutak (rómaiak fürdőútja Epidauruszba, majd angol tengerpart: Dr.Russel brightoni orvos)
 - Zarándoklatok (Delphi, Jeruzsálem,)
 - XVI. Század tanulás, kíváncsiság – Grand Tour (művészet, mesterek,) – vásárok, Kocs község - postakocsi
 - Felfedező utazások
 - Ipari forradalom – gőzmozdony, gőzhajó – Pullmann kocsi – szálláshelyek (Grand Hotel-London majd New York)

Név	Építés ideje	Földrajzi elhelyezkedés	Pusztulás ideje	Pusztulás oka
A gízai piramisok	I. e. 2550	Egyiptom	-	-
Szemiramisz függőkertje	I. e. 600	Babilon	I. e. 1. század	földrengés
Az epheszoszi Artemisz-templom	I. e. 550	Lüdia, Törökország	I. e. 356	tűz
Pheidiasz olümpiai Zeusz-szobra	I. e. 435	Olümpia, Görögország	5–6. század	tűz
A halikarnasszoszi mauzóleum	I. e. 351	Bodrum, Törökország	1494	földrengés
A rodoszi kolosszus	I. e. 292–280	Rodosz, Görögország	I. e. 224	földrengés
A pharoszi világítótorony	I. e. 3. század	Alexandria, Egyiptom	1303–1480	földrengés



- Thomas Cook az első **túraszervező, (tour operator)** „csomagtúra”
- „**inclusiv túrák**” 1851 London, 1855 Párizsi Világkiállítás
- 1841 Henry Wells American Express, **utazási csekk (traveller's cheque)**
- A XX.század **tömegturizmusa**
 - Tömegközlekedés, túraszervezők, charter járatok, szálláshely-szektor, üdülőhelyek,
- **Time-share** –objektumok, hálózatok
- Tömegkommunikáció, információs technológia
- Állami beavatkozás – támogatás megjelenése

Ma a turizmus a világ legnagyobb gazdasági szektora. (GNP 12% - 160 millió embert foglalkoztat (sok országban 10%) - a pénzköltés 80%-a 20 ország turistáitól származik, a bevételek 50%-t 5 ország turistái adják –láthatatlan export – jelentős adóforrás)

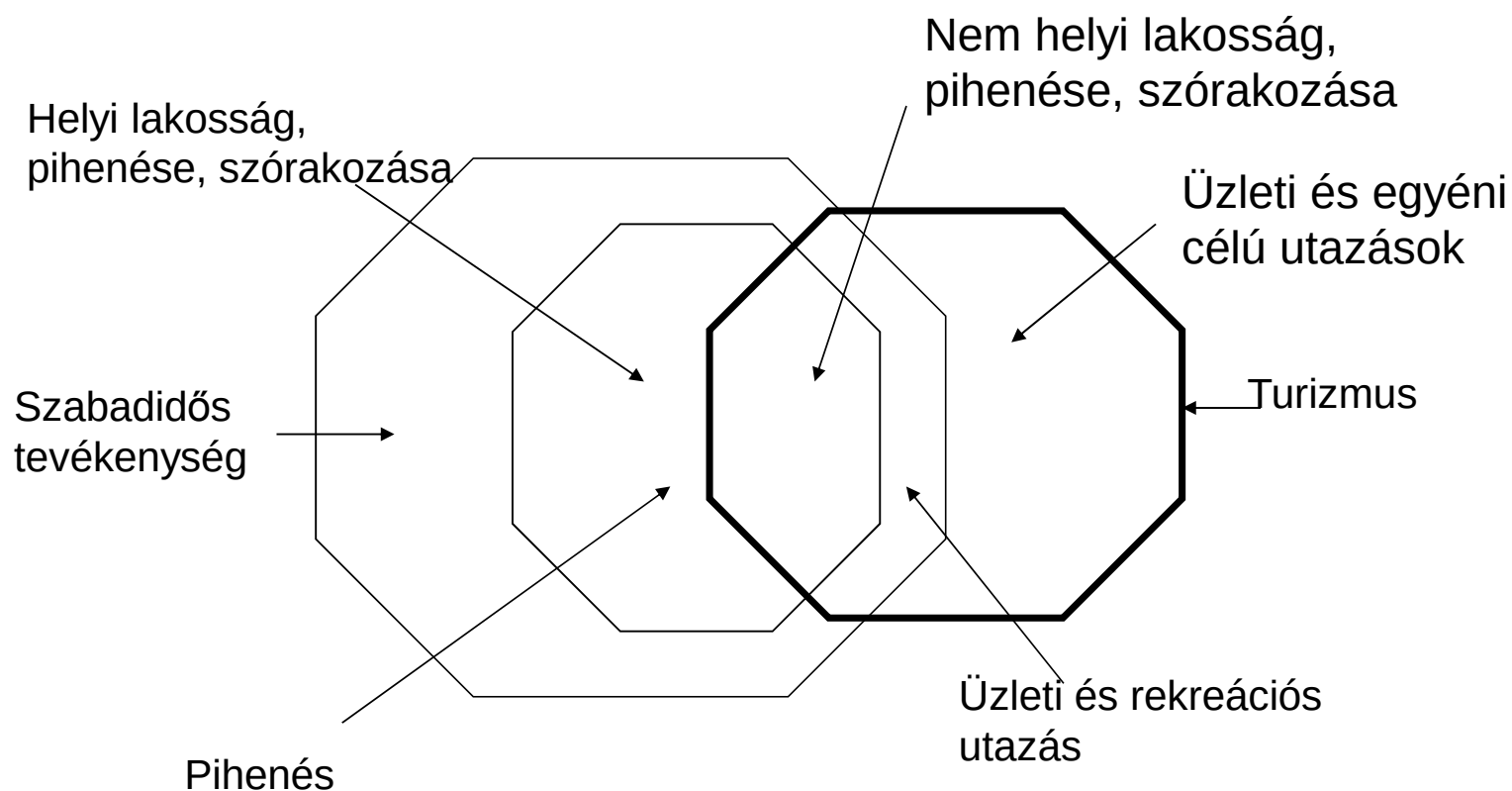
Fogalmak - idegenforgalom – vendégforgalom - turizmus

- Latin tornus szóból – kiindulópontjára visszatérő körutazás, (tour, tage a turn)
- Irodalomban: Swinburne: Picturesque Tour Spain 1810. Stendhal: Les mémoires d'un Tourist 1828.
- Littré, E. (1876): „**Idegeneknek** azokat az utasokat nevezzük, akik – mert **nincs dolguk és kíváncsiak** – bizonyos fajta **körutazást** tesznek olyan országban, ahová honfitársaik is rendszerint el szoktak látogatni.”
- Stradner, J. (1890): „**Luxusutazó** az az utas, aki önszántából tartózkodik valamely, megszokott lakóhelyén kívül eső községben – az a vendég, aki e területen való megjelenése során nem gazdasági célok elérésére, hanem csak luxusigényeinek kielégítésére törekszik.”
- Fellner F. (1908): „Idegenforgalmon azt a nemzetközi személyforgalmat értjük, amidőn a külföldre távozók ideiglenes tartózkodásra, **kereseti tevékenység nélküli szórakozás, gyógyulás** stb. céljából mennek külföldre.”
- Schrattenhoffen, S. (1911): „Az idegenforgalom mindazoknak a **folyamatoknak** – elsősorban gazdasági folyamatoknak – és az ezekkel közvetlen kapcsolatban álló **jelenségeknek** az összessége, amelyek valamely **községben, országrészben vagy országban** az idegenek odaözo nlése, tartózkodása és visszautazása következtében állnak elő.”
- Glücksmann (1935): „az emberek általi távolság-áthidalás egy olyan helyre, ahol nincs állandó lakhelyük” - „Az idegenforgalom nem más, mint a valamely helyen csak **átmenetileg tartózkodó személyek és a kérdéses hely állandó lakosai között létesülő kapcsolatok összessége.**”

- Mathiot, G. (1945): „Az idegenforgalom magában foglalja azoknak az elveknek összességét, amelyek alapján a **kedvtelésből vagy hasznossági okokból tett utazások** létrejönnek, nemkülönben az utasok vagy **»idegenek« személyes tevékenységét és azoknak tevékenységét, akik azzal foglalkoznak**, hogy az idegeneket fogadják s tartózkodásukat kellemessé tegyék.”
- Hunziker, W. és Krapf, K. (1954): „Az idegenforgalom mindazoknak a kapcsolatoknak és jelenségeknek az összessége, amelyek idegenek utazásából és tartózkodásából erednek, amennyiben a tartózkodás célja **nem letelepedés** vagy állandó kereseti tevékenység folytatása.”
- Markos (1967) „olyan **békés célú önkéntes, rendszeres és tömeges utazási forgalom**, amelynek résztvevői, mint fogyasztók és szolgáltatások igénybevevői, átmenetileg tartózkodnak a meglátogatott helyen”
- „A turizmus alapvető tevékenység a nemzetek életében, mivel **közvetlen hatást gyakorol az országok társadalmi, kulturális és gazdasági életére, valamint nemzetközi kapcsolataikra.**” „A turizmust a nemzetgazdaságban, illetve a nemzetközi kereskedelemben elfoglalt helye az egyetemes fejlődés jelentős tényezőjévé teszi.” Manilai Nyilatkozat – World Tourism Organization 1980
- Hágai Nyilatkozat 1989 – „világméretű jelenség”, „az élet minőségének következménye és egyik meghatározó tényezője”, „**az egyéni szabadidő hasznosítás egyik lényegi formája**” A turizmus magában foglalja a személyek lakó- és munkahelyén kívüli minden szabad helyváltoztatását, valamint az azokból eredő szükségletek kielégítésére létrehozott szolgáltatásokat.”
- Michalkó G. (2001): „A turizmus az egyén **élményszerzéssel** párosuló környezetváltozása, amelynek során szolgáltatások igénybevételére kerül sor.”
- Látogató - Turista – kiránduló - átutazó

- „A turizmus magában foglalja a személyek lakó- és munkahelyen kívüli minden szabad helyváltoztatását, valamint az azokból eredő szükségletek kielégítésére létrehozott szolgáltatásokat.” WTO 1989
- Kiszélesedés:
 - Napi szabadidőben lakáson kívüli tevékenységek,
 - A helyi lakosság számára létrehozott létesítményekre tevődik át a hangsúly (színház, ...
 - Gazdasági mellett előtérbe kerülő társadalmi, kulturális, környezeti, életminőségi aspektusok,
 - Belföldi, helyi turizmus erősödése.

Kapcsolat a pihenés, szórakozás és turizmus között



A turizmus kategóriái

A turizmus fajtái

- Szabadidő turizmus
 - Hivatás turizmus

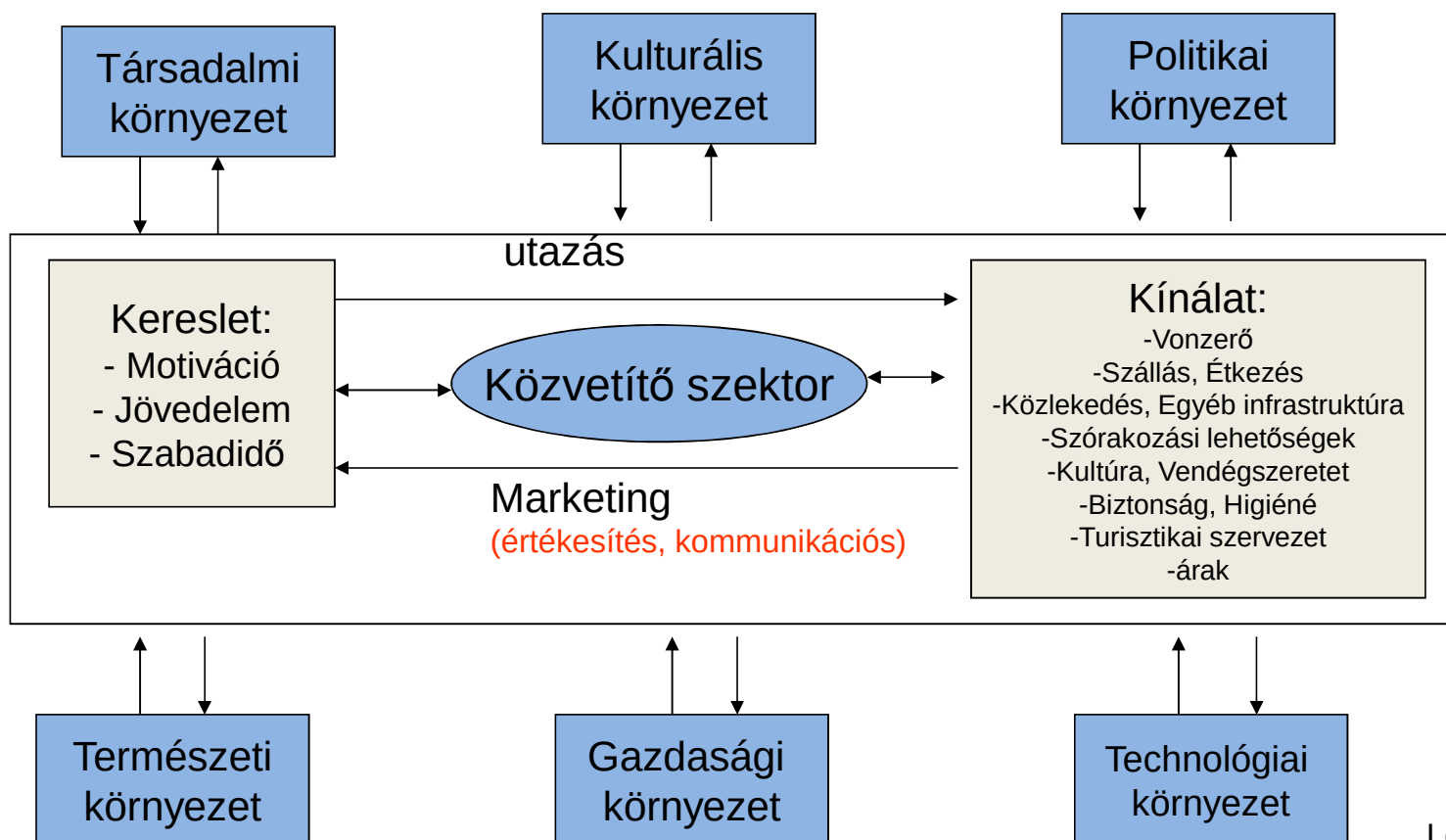
Turizmus formái

- Tömegturizmus
- Alternatív turizmus

Turizmus típusai

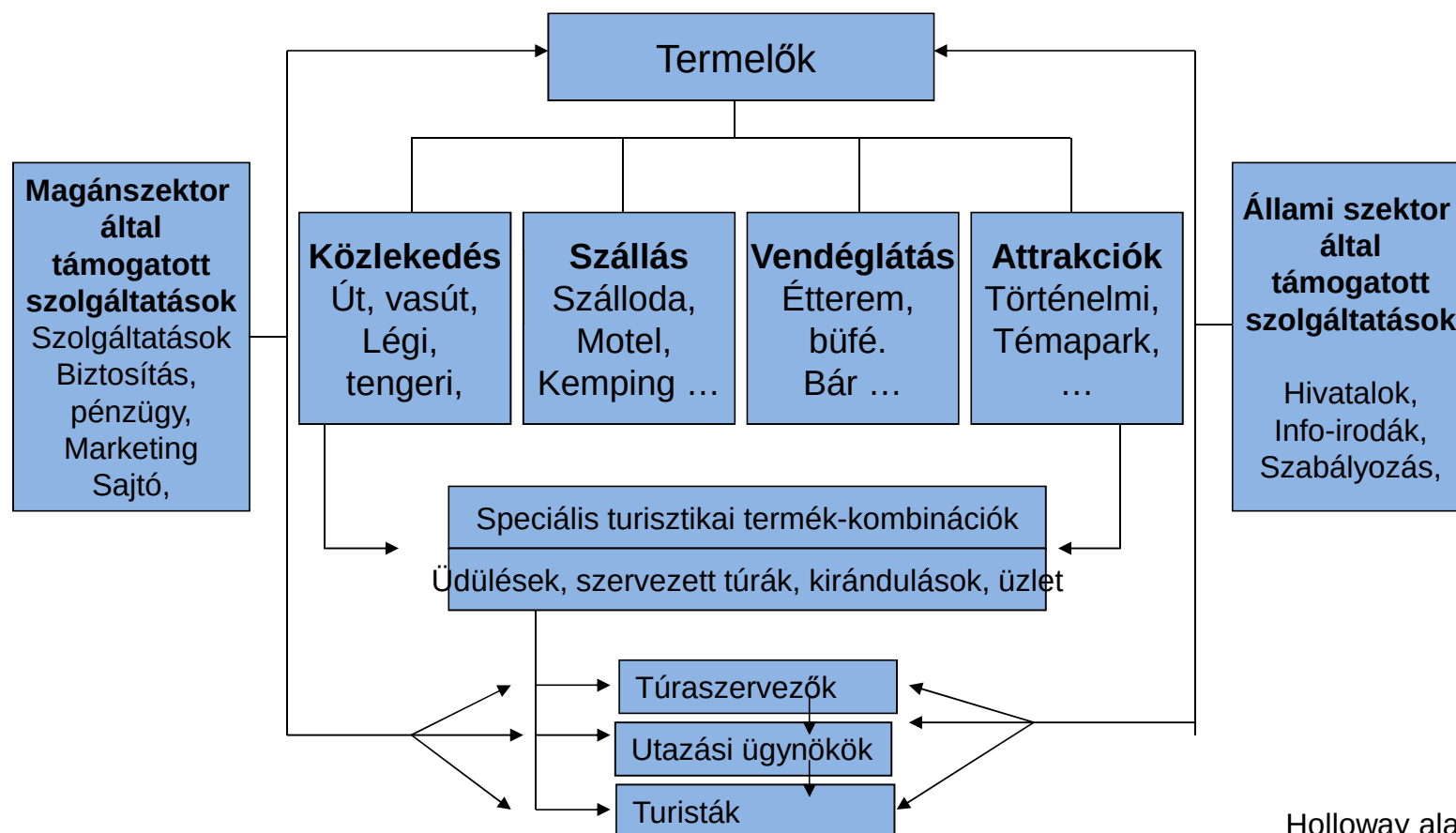
- Belföldi turizmus
- Nemzetközi turizmus

A turizmus rendszere és környezete



Lengyel Márton alapján

A turisztikai szektor



Holloway alapján



MARKETING ÉS TURIZMUS INTÉZET

TUDÁS A SIKERHEZ



Köszönöm a figyelmet! piskoti@uni-miskolc.hu